

TANDORI DEZSŐ

Mint egy pont versek: agy pont versek¹

→ Seurat → Fried
(Korlát agyagból)

Mintegy pontversek. Mintegy
pont. Versek. Korlát-
agyagból. Agyag kor-
látol. Kor, agyag, latol látol?
Ld. következők: vissza-
vetkezők. Előre, következ. z.
Mindegy pont. Mind egy, pont.

Ők: kor, lát agyagból
a szem. Amíg a szem.
Ellát. Karinthy: „Amíg
a szem: Ellát”. (Látja, ld.)

* Ismerős lehet Tandori hűséges olvasói számára a T. S. Eliot versének (J. Alfred Prufrock szerelmes éneke) Kálnoky László fordította kezdősorát megidéző udvarias, bátorító formula, mely megannyi Tandori-írás élén hívta meg „kigyelmet”, a „nagyérdeműt”, az „Olvasót” az írás által felajánlott együttjárás élményére. Blokkunkban ezúttal a 2 éve elhunyt író szerzőtársai, barátai, értelmezői válaszolnak az életmű hívó szavára, s indulnak el, indítanak el minket, olvasókat is a Tandori-művel való igazi találkozás felé.

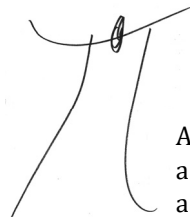
¹ Tandori Dezső itt közölt versciklusát a 2014-es év második felében juttatta el a Tiszatáj szerkesztőjének, könyvei szerkesztőjének. A versek 22, a szerző által hátoldalukon megszámozott A/4-es lapon, fekete filctollal lejegyezve olvashatók, Tandori később golyóstollal felvitt korrekció- és szerkesztést segítő jeleivel, megjegyzéseivel ellátva. A versek szövegéhez kiegészítésszerűen hozzátoldott, jól megkülönböztethető (barna színű filctollal írt) részek kapcsolódnak: e korrekciók a szerző kézírásos „korszakának” tipikus munkamódszerét alkalmazva a „főszöveg” lineáris közlését megtörő variációs sorok beiktatásán fáradoznak. (Kiemelésüket a mostani, első sorban a mű esztétikai egységére koncentrálnak bemutatás során nem tartottuk szükségesnek.)

A kéziratot tartalmazó dosszién a szöveg szerkesztésére („megigazgatására”) és megjelenésére vonatkozó szűkszavú javaslat szerint a versek publikálására „valamikor” 2015-ben kellett volna sort keríteni a Tiszatájban. A szerző és a folyóirat töretlen együttműködése ellenére a versek bemutatása az említett évfolyamban nem történt meg, pontosabban halasztódott. Mivel a ciklus az *Úgy nincs, ahogy van* című 2010-es kötet által képviselt pontvers-költészet és az életmű utolsó éveiben „a betűből, a szóból” keletkező anagrammatikus lírai kísérletezés között helyezkedik el, közreadása igen fontos lehet a kései Tandori anti- vagy posztlírai teljesítményének feltárásakor. (A szerkesztő megjegyzése.)

Egyáltalálkozni; ellát

– – – Agy a kor. Latból. Agyag-
latból. Gyaloglatból.
A kor latol. Korlátol.
A gyakorlat agya-korlát.
Akkor lát. Agy a korlát.
Ha ismertetek volna,
nem ismernétek rám! Arról
nem is szólva, hogy nem is
szólva semmiről. Találkozni?
Egyáltalálkozom azt a pil-
lanatot, amikor. Azt a la-
tot. Az egyáltalán = az
egzisztencialitás? A temati-
zálatlan? Az Egzisztencia
Stanci Néni. Ah, Charlie! Acsarti.

Facsarti: Facsírta, facsírta.

Az ember
a pont
a pín.

Pí; és pá. Fejpacsírta.
Ha bírta.

*

A pí nem tűr. Pontosságot
a pí nem. Találkozni:
az még tematizálatlan?
Ella, szivardressz Ella!

Közbevét

„Jékely”: Aludj fiam, itthon
mindenki jól van. Már
elégge biztosan (T. D.)
találkozunk éjjélkor fenn
a Holdban. Én: madár-
káimmal. És sírok. Nem
bírok erre gondolni. Kihíztam
nadrágjaimat. Újak csinál-
tatását is kihíztam. „A csi-
náltatást is kinőttem.” Kinőt-
tem minden csinálást. „Még
megtalálom, a megírandók
legjobb formáját, csak ld. cikkem.”²
Kór latol.

Szüntelen szünet

*A sarkig en
a sark-igen.
Ha északi, ha délszaki:
nem delelőí él-szaki:**

* Szaktárs., J. A., égtájaival, te... stb.

*

Emberpár

(jaj?!)

*Párosként sok igazit
létre tudtunk hozni.
Csak igazi párost
nem tudtunk létrehozni.*

*

² Vö.: „Kihíztam a nadrágjaimat. De: »A csináltatást is kinőttem.«”; „Írtam ezt? »Még meg-megtalálom a megírandók legjobb formáját, csak a megírás nem legjobb formája semminek.«” (Tandori Dezső: *Tematizmus és egzisztencialitás közt*, Tiszatáj, 2013. február, 23.) (A szerkesztő megjegyzése.)

Akarás

Úgy, ahogy akarom!!

(*Megegyáltalánom.*)

(Úgy-ahogy akarom.)

Semmit igen

(*Egyáltaláskombákom*)

Semmit igen,

semmit se,

nem is semmi

versike.

Lenne ez, hogy?

Ha az nem?

Sem-mit érne,

kitérve

emerre, ha az lenne,

amarra, ha ez lenne.

Lenne *nemne*,

nem lenne;

igen *ige* igenni,

lenni lenne

nem lenni.

Lenni nem lenni.

Lenni nem *lenni*.

Innen el. Semmi:

nem el minden.

Innen el nem

nem semmi.

Ha ez nem lenne az, hogy,

nem gyarapodna, hogy fogy.

Schwitters mesternek,

hogy *hogy*. Artaud

mesternek, hogy borzasztó.

Schwittersnek a

nem borzasztó:

borzasztó? Fordítva

igaz? Artaud mester-

nek a nem bor-

zasztó nem a borzasztó,

neki a nem borzasztó:
porzasztó. Semmi semmit
nem érne, ha pontjaiig
nem érne. Pontversek
módján: egy éji bóján
szorzasztó, apró-aláig
hullámverésben pontok;
se készen, se nem készen.
Párosunk megvett éssen,
kis kötőjében hölgy s polinézem,
kannibáli félkészen.
Mondja az öreg kannibál: elegendem
van az emberekből,
itt áll ki mind a
könyökömön, torkomon;
öreg kannibál mondja,
schwittersi, artaud-i
minta. Jó, hogy csak mintha.

A túlvi

lággra

Túlvi, sztyúlvi, légi nyúlvi.
Lépte lépték, viagra virgácsa.
A légen, a lápon,
világgra virgácsra,
ha villog, ha túlvi,
jó virgács lép túlvilágba
túlvi lidércfény-nyuszi,
viággra a túlvilággra,
vigyázz, Sándor,
vigyázz, Weöres:
vigyázzba állj,
ha rádtör ez.
Sztjuvardessz-szivardressz.
Pokol-mód nem
ólajtó,
zöreje nem sóhajtó;
kél, kín nem is
hörgetik,

ajtót nyomnak,
rádtörik.
Mi marad nyomnak?
Romfalsoron
sikátornak.
Sikátor, sikolt-tor.
Romfalsoron
megfalsolom iraki-gázai
énekem, ily éneket nem!
ily ének nem –
– énnékem nem! –
Értelem. Ez lett a jelen.
Poklon, mennyen
kérdem menten:
„Mi ért engem,
értelem?”
Honnét jöttem, ez jelem.
Ismételem: honnét jöttem, elem, ez jelem.

Hérakleitosz

Másom: egzisztencialitásom.
Víz-jelem, hogy Hé-
rakleitosz, ha kiáltok,
ide elhoz, hé, ki nem,
jön velem, ki nem átkoz,
balsejt elem, Kharón,
egész vizem, kharóm,
jobbsejt elem, varjam.
Urológiai műtét
megnyomott: rajtam:
„Bizony, mindent leszarak,
ha pisálni csak tudok!”
Bármi másom: balsejtelem.
(*És még enyhe leszek*)
Nem jön tőlem,
elhagy velem,
veszem, elem;
veszed, elem, G(ertrude).
Stein rózsája: a rózsa =
a rózsa: a rózsa. A

rózsa = a rózsa. Ez
 Gertrude Stein rózsája,
 ezt hajtja, én meg:
a francba: a francba =
a francba!
 A francba az a francba.
 Ne nehézeld
 ellenszenvük,
 akik tégeld
 nem szerettük.
 Szakírók és szatírok,
 fakírok, és mit tudom én,
 mit írók, mit tudnák,
 én mit írok; túlja sincs,
 innene sincs; integetek
 levegőbe, mit ért-
 hetnének belőle,
 kérdik, mondom,
 beszélgetek; kivel?
 mondom,
 „magammal, csak
 magamnak felel-
 getek”; „és mire?”
 „hogyhogy mire,
 semmire, mert hogy...”
 Kitalálják végtire:
 „Mert hogy nem is
 mondasz semmit?” Én:
 „FELELNI MINDIG VAN MIRE.”

**Arany János,
 nagyuram!**

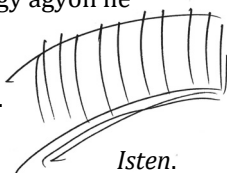
Hályogvályog, vályoghályog.
 Ezt intéztük
 Fried urammal,
 s legpontosabbik Seurat-mmal;
 védangyal.
 Messze tenger tarkállik,
 gyönyörűséghez fürtelem,
 közelebb pár sötét lik.

Kinek-kinek magáé,
ám az addig-idő legyen
egészségé, áldásé.

Hogy stílszerű; vége (ne); legyen

Gyalogol az agyag-
ból. Ól, gyalog agy,
agyból gyalogol. Agy!
Egyből tudom. Kor-
lát. Hogy agyon ne

legyen.
Agyon

Fog:
agy-
-Isten.

Isten.

Hogy merre:

retovább. Agy fogy, W. S.,
regyalogol gyalog ól.

Ritmusok – csak W. S.-nek

Agypontversek, pontversek,
zsibbadatlan zsibongók
agyagpontver-
sekpontversek, rossz-jók!
Jaj, mit merjek, ne merjek.
Agyaggyarló pontversek,
agyaggyakorlatversek.
Latolatlan latversek,
gyakorlattalan lakversek,
lakhatatlan agypontok,
zsibbadatlan bolyongók,
ha majd is belezsibbadok,
kezem csak zsibogni fog,
ha lábtól elzsibbadok,
legfőlebb agyfejen állok,
lentebb földdé zsajgadok.

Ha IQ. Egy/két japán, haj q

Vánszorogtam. El-
hagytam magam. Már milyen
gyorsan keresem.

*

Vánszorgok. El. Ha.
Hagytam magam már? Nosza,
keresem gyorsan.

*

Vánszorgok? Elhagy-
tam magam. Már sietek
keresésére.

Kb. az egész líra variálható, 49:51 etc. %

Q. i. e monstrandum: Gyakorlati Haszna

Ejdewanidstoss,
dewanidstoss.
Ej, de van.
Van itt stósz.
Ej, de van itt, de
„devanittstósz”.
Almastósz,
kaporstósz,
életlendület stósz,
megstócolni,
hölgyre ráhajtani,
löket, ej, de
van itt löket, van itt stósz.

A szöveget gondozta, a jegyzeteket írta: TÓTH ÁKOS